
Zákon o svobodném přístupu k informacím
II. část

Miroslav Jurman

Svobodný přístup k informacím

19.10.2013

Jak se k informacím dostat?

- Žádost o informace
- Postup při podávání a vyřizování
- Odkaz na zveřejněnou informaci
- Rozhodnutí o odmítnutí
- Odvolání
- Soudní přezkum
- Stížnost na postup při vyřizování

Poskytování informací (§ 4)

- Poskytnutím na žádost - § 13 a násl.
 - Ve formátu a jazyce dle žádosti
 - odst. 5 preferuje elektronickou komunikaci (s přihlédnutím k povaze žádosti)

- Zveřejněním
 - Ve všech formátech a jazycích v nichž byla vytvořena
 - elektronicky též v dostupném formátu

Zveřejňování informací (§ 5)

- Informace zveřejněné ze zákona - § 5 odst. 1 písm. a) – j)
- Informace zpřístupněné ze zákona – odst. 2
- obojí podle odst. 4 též na internetu (nevztahuje se na fyzické osoby)
- Informace zveřejněné v návaznosti na jejich poskytnutí na žádost – odst. 3
- Dostupnost veřejných registrů na internetu – odst. 5 (obchodní rejstřík, katastr nemovitostí)

Žádost o informace

- Možno podat ústně, písemně i elektronicky
- Pokud nejsem s odpovědí na ústně podanou žádost spokojen(a), musím podat žádost písemně
- Pravidla dále uvedená platí pro žádosti písemné (včetně elektronických)

Postup při podávání a vyřizování

- Žádost je podána dnem, kdy ji obdržel úřad
- Aby se jednalo o žádost podle ZSPI, musí z ní být zřejmé:
 - Od koho chci informaci
 - Že chci inf. na základě zákona o SPI
 - Kdo jsem (jméno a příjmení, datum narození, adresa; příp. identifikace právnické osoby)
- Elektronicky na el. podatelnu – pokud existuje (byla zveřejněna)

-
- Základním vodítkem pro rozlišení, zda má být určitá žádost o poskytnutí informace (myšleno nikoli pouze ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím) posuzována formálním či neformálním postupem, je samotná formulace žádosti. Ze žádosti musí být zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena a že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona. Bylo by formalistickým a tedy nežádoucím požadavkem, aby žadatel o informaci musel ve své žádosti vždy zmínit název zákona o svobodném přístupu k informacím, či dokonce odkazovat na některá jeho ustanovení. Je však třeba trvat na požadavku, aby bylo z podané žádosti zřejmé, že se žadatel domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona a musí z ní být patrná vůle o vyřízení této žádosti postupem a s náležitostmi podle tohoto zákona.
 - (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2011, čj. 8 As 57/2011-77)
-

Postup při podávání a vyřizování

- Úřad po obdržení žádosti
 - Vyzve žadatele k doplnění či upřesnění žádosti (lhůta 7 dnů, žadatel musí reagovat do 30 dnů)
 - Pokud není žádost doplněna, upřesněna nebo se požadované inf. nevztahují k působnosti úřadu, žádost je odložena nebo odmítnuta
 - Odkáže na zveřejněnou informaci
 - Informace poskytne
 - O postupu při poskytování se pořizuje záznam

Odkaz na zveřejněnou informaci

- Pokud dotaz směřuje k informaci, jež byla zveřejněna ze zákona nebo v návaznosti na dřívější žádost
- Úřad co nejdříve (do 7 dnů) sdělí žadateli údaje umožňující vyhledání a získání inf.
- Pokud žadatel trvá na poskytnutí infce, úřad mu ji poskytne

Lhůty k poskytnutí informace

- 15 dní
- Lze prodloužit ze závažných důvodů maximálně o deset dnů
- Žadatel musí být o prodloužení a důvodech včas informován
- Závažné důvody jsou:
 - Pokud jsou inf. v jiných úřadovnách
 - Inf. jsou vzájemně oddělené
 - Konzultace mezi složkami úřadu

Rozhodnutí o odmítnutí

- Pokud není žádosti vyhověno (i z části), musí být vydáno rozhodnutí o odmítnutí žádosti
- Původní text zákona obsahoval fikci rozhodnutí o odmítnutí, pokud úřad v dané lhůtě nevydal rozhodnutí o odmítnutí ani neposkytl informace
- Žadatel pak měl možnost podat odvolání proti fiktivnímu rozhodnutí

Odvolání

- Podává se tomu úřadu, který rozhodl o odmítnutí poskytnutí
- Tento do 15 dnů od podání odvolání postoupí nadřízenému orgánu
- Nadřízený orgán rozhodne do 15 dnů (lhůtu nelze prodloužit)
- Rozklad - tam kde chybí nadřízený orgán, rozhoduje hlava úřadu

Soudní přezkum

- Rozhodnutí o odvolání je přezkoumatelné soudem ve správním soudnictví
- Postupuje se podle zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění
- Lhůta k podání žaloby – 2 měsíce od doručení rozhodnutí o odvolání
- Podává se ke Krajskému soudu příslušnému podle sídla úřadu
- Není nutné zastoupení advokátem

Soudní přezkum

- Soud zkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti
- Pokud nejsou takové důvody:
 - Zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí o odmítnutí žádosti
 - Úřadu nařídí požadované informace poskytnout
- Pokud žalobu zamítne – lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu

Řízení před Nejvyšším správním soudem

- Stěžovatel musí být zastoupen advokátem (pokud nemá právnické vzdělání)
- Kasační stížnost lze podat pouze ze zákonem daných důvodů
- Lhůta 14 dní od doručení rozsudku
- Obvykle neprobíhá jednání
- Úkolem NSS je mj. sjednocovat rozhodovací praxi a vydávat stanoviska

Stížnost na postup při vyřizování žádosti o informaci

- Podává se pokud
 - ❑ Nesouhlasím s odkazem na zveřejněnou inf.
 - ❑ Úřad nereaguje v zákonem stanovených lhůtách
 - ❑ Inf. byly poskytnuty pouze částečně a o zbytku nebylo rozhodnuto
 - ❑ Nesouhlasím s výši úhrady nákladů či odměny

Podání stížnosti

- Lze podat ústně i písemně
- O ústní stížnosti, kterou nelze ihned vyřídit se sepíše písemný záznam
- Podává se do 30 dnů od doručení sdělení či uplynutí zákonné lhůty
- Rozhoduje o ní nadřízený orgán
- Úřad postoupí nadřízenému org. stížnost do 7 dnů, pokud jí sám zcela nevyhoví

Rozhodnutí o stížnosti

- Nadřízený orgán
 - Postup úřadu potvrdí
 - Prikáže úřadu, aby žádost vyřídil (do 15 dní)
 - Usnesením věc převezme a informace poskytne sám nebo vydá rozhodnutí o odmítnutí žádosti
 - Pokud jde o úhrady – může snížit či přikázat zjednání nápravy

Hrazení nákladů

- Úřady mohou požadovat úhradu v max. výši nákladů spojených s pořízením kopií, opatření technických nosičů dat a odesláním
- Může požadovat i úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací
- Musí to být oznámeno žadateli před poskytnutím informace (výše a způsob vyčíslení) – jinak nelze požadovat úhradu
- Žadatel musí zaplatit do 60 dnů

Výroční zpráva

- Zveřejňuje každá úřad vždy do 1.března následujícího roku za předchozí kalendářní rok
- Obsahuje zejm.:
 - Počet žádostí a rozhodnutí o odmítnutí
 - Počet podaných odvolání
 - Opis podstatných částí rozsudků soudů
 - Počet stížností
 - Počet licencí

Povinnost mlčenlivosti

Umožnění přístupu k inf. nebo poskytnutí infcí podle tohoto zákona není porušením povinnosti zachovávat mlčenlivost uložené zvláštními zákony

Otázky a komentáře

Děkuji za pozornost.

mirek@jurman.cz